

Nr 131.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1939 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående inrättande av en statlig yrkesskola för elektriska installatörer.

(2:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *L. Franzon* och *G. Strömberg* (I:150) och den andra inom andra kammaren av herrar *T. Henriksson* och *R. Lundqvist* (II:285), har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om verkställande av utredning angående inrättandet av en statens elektriska installatörsskola samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Till stöd för nämnda yrkande har anförts i huvudsak följande:

Viss behörighet såsom installatör vid elektriska starkströmsanläggningar kan enligt gällande s. k. installatörsförordning (SFS 755/19) meddelas åt den, som har en viss praktisk utbildning inom området för elektrisk installationsverksamhet samt därjämte antingen erhållit godkänt avgångsbetyg från eller godkänt betyg över däremot svarande kunskapsprov vid statsunderstödd yrkeskurs för elektriska installatörer eller ock har avlagt examensprov i enlighet med härför av kommerskollegium fastställda bestämmelser. Ny författning i ämnet är emellertid att förvänta, sedan förslag till ny behörighetsförordning utarbetats av de sakkunniga för elektriska kontrollväsendet (statens offentliga utredningar 1935:53). Även i detta förslag föreslås, att avgångsbetyg från en yrkeskurs för elektriska installatörer skall, jämte viss praktisk utbildning, utgöra villkor för erhållande av viss behörighet såsom elektrisk installatör.

För den högre tekniska undervisningen i elektroteknik och för den elektrotekniska undervisningen å mellanstadiet har staten inrättat ett flertal tekniska läroanstalter av skilda slag, väl ägnade att meddela en högre teoretisk installatörsutbildning.

Den lägre tekniska undervisningen inom det elektriska området ombesörjes emellertid uteslutande av kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, belägna i några av vårt lands större städer. Kurserna äro av tvenne slag, nämligen den mindre kursen med minst 220 timmars undervisningstid och den större med något över 600 timmars undervisningstid. Utrustningen av dessa skolor är emellertid understundom rätt otillfredsställande, svårigheter att få lämpliga lärare äro betydande och undervisningen lider brist på enhetlighet. Skolorna äro ej heller i allmänhet tillgängliga för andra än sådana personer, som äro bosatta inom den kommun, där

skolan är belägen. Få nu undantagsvis sådana personer, som äro bosatta utanför en dylik skolas rekryteringsområde, tillåtelse att deltaga i undervisningen vid skolan, måste givetvis en betydande skolavgift erläggas, för att kommunens självkostnader skola bliva täckta.

Vidare kan en kommun, som kanhända under en följd av år anordnat dylika yrkeskurser för elektriska installatörer, helt plötsligt upphöra därmed. En iögonenfallande brist i den nuvarande organisationen är det av de sakkunniga för elektriska kontrollväsendet påtalade förhållandet att, oaktat staten uppställer obligatoriska krav i fråga om teoretisk utbildning för installatörer, behovet av lämpligt anordnade och belägna undervisningsanstalter ännu icke har blivit tillgodosett. Sålunda avhålls för närvarande endast på ett ställe i vårt land, nämligen vid Hässleholms stads tekniska skola, regelbundet återkommande yrkeskurser med dagundervisning för elektriska installatörer om minst 600 timmars undervisningstid, d. v. s. den minimiutbildning, som erfordras för en stor del av installatörerna, och vilka kurser äro tillgängliga för personer bosatta även utanför Hässleholms stad.

De nuvarande förhållandena innebära otvivelaktigt stora svårigheter för på landsbygden bosatta personer, vilka vilja utbilda sig till elektriska installatörer. Förhållandena äro även allt annat än tillfredsställande för sådana personer, vilka genom enskild undervisning, exempelvis per korrespondens, förskaffat sig viss elektroteknisk utbildning och sedan hava behov av att ytterligare utvidga denna genom praktiska laborationer, konstruktionsövningar och dylikt, för att såsom privatister vid en yrkeskurs för elektriska installatörer avlägga installatörsexamen.

Undertecknade hava därför kommit till den bestämda uppfattningen, att det är statens oavvisliga skyldighet att ingripa stödjande och reglerande på detta yrkesutbildningsområde, genom inrättandet av en statens elektrotekniska installatörsskola, som samtidigt bör vara en normalskola på området, där lärare för den elektrotekniska installatörsundervisningen skulle kunna utbildas, och dit elever från enskild undervisning kunde hänvisas att avlägga vederbörliga teoretiska-praktiska examensprov.

Utskottet.

I det betänkande angående behörighet att utföra elektriskt installationsarbete m. m. (statens offentliga utredningar 1935: 53), vilket den 23 oktober 1935 avgivits av sakkunniga för elektriska kontrollväsendet, har framlagts förslag till ny behörighetsförordning för installatörer. Detta förslag, som bland annat innehåller väsentliga ändringar i fråga om kompetenskraven för rätt att utöva installatörsyrket, har av de sakkunniga ansetts påkalla en omläggning av installatörsundervisningen. Förslag härutinnan har av de sakkunniga framlagts. Enligt vad utskottet inhämtat äro de sakkunnigas ifrågavarande förslag för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Nämnda förslag till ny behörighetsförordning avser såsom nyss nämnts bland annat väsentliga ändringar i fråga om kompetenskraven för rätt att utöva installatörsyrket. Innan denna fråga vunnit sin lösning, lärer frågan om utvidgning och omläggning av installatörsundervisningen icke kunna upptagas till avgörande. Vid sådant förhållande finner sig utskottet icke kunna tillstyrka, att riksdagen, på sätt motionärerna yrkat, skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående inrättande av en statlig installatörsskola.

Utskottet vill jämväl i detta sammanhang uttala sina tvivelsmål om, huruvida den av motionärerna skisserade statliga installatörsundervisningen kan anses ändamålsenlig. Det förefaller nämligen utskottet föga troligt, att inrättande av en statlig skola av ifrågavarande slag skulle nämnvärt underlätta möjligheterna för landsbygdens ungdom att utbilda sig i installatörsyrket. Detta syfte synes utskottet fastmera kunna i ökad utsträckning tillgodoses genom utvidgning av de vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning nu anordnade yrkeskurserna för utbildning av elektriska installatörer. Utskottet ställer sig likaledes tveksamt till den av motionärerna framförda tanken att kombinera en statlig installatörsskola med ett slags högskola för utbildning av lärare för installatörsundervisningen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionerna I: 150 och II: 285 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 april 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Gränebo*, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Asplund*, *Andersson* i Fältenborg, *Nilsson* i Landeryd, *Bergström*, *Gustafsson* i Benestad, *Ström* i Lidköping, *Andrén*, *Bäcklund* och *Andersson* i Rixö; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Törnkvist*, *Svensson* i Grönvik, *Eriksson* i Stockholm, *Danielsson*, *Persson* i Falla, *Andersson* i Prästbol, *Olsson* i Staxäng, *Bergström*, *Mårtensson* och *Hansson* i Rubbestad.
